

УДК 82-9

ЛІТЕРАТУРНИЙ ПРОЦЕС НА СТОРІНКАХ «КІРОВОГРАДСЬКОЇ ПРАВДИ» (50-ТІ – 80-ТІ РОКИ ХХ СТОЛІТТЯ)**Богдана БАБЕНКО (Кропивницький, Україна)**

e-mail: Ai-san@i.ua

БАБЕНКО Богдана. ЛІТЕРАТУРНИЙ ПРОЦЕС НА СТОРІНКАХ «КІРОВОГРАДСЬКОЇ ПРАВДИ» (50-ТІ – 80-ТІ РОКИ ХХ СТОЛІТТЯ)

Статтю присвячено дослідженню ролі газети «Кіровоградська правда» в перебігу літературного процесу на Кіровоградщині в 50-ті – 80-ті рр. ХХ ст.. Вивчено жанрово-тематичне різноманіття дотичних до літературної царини публікацій та їхні функції в мистецько-культурному житті краю.

Ключові слова: літературний процес, «Кіровоградська правда», Кіровоградщина, 50-ті – 80-ті роки ХХ ст., газетні публікації, письменник.

BABENKO Bohdana. THE LITERARY PROCESS ON THE PAGES OF «KIROVOHRADSKA PRAVDA» (50'S – 80'S OF THE XX CENTURY)

The article is devoted to the study of the role of the newspaper «Kirovohradska pravda» («The truth of Kirovohrad») in the literary process of the Kirovohrad region of the 50's – 80's of the XX-th century, which still isn't a sufficiently researched aspect in the field of regional and all-Ukrainian history of literature. The basis of the study consists of an array of publications in the «Kirovohradska pravda» for forty years, stored by the State Archives of Kirovohrad region. Particular attention is paid to the genre and thematic diversity of publications related to the literary sphere and their functions in the artistic and cultural life of the region. Such publications encompassed a significant part of the genres of newspaper journalism, such as informational (notes on the progress of creative meetings with writers in the region, announcement of the publication of new books and ways of acquiring them), as well as analytical (articles, reviews, critiques). The readers even could get acquainted with the results of the latest regional studies of a wide range of topics. So, the reader could find relevant information about the literary life of the region and country, and the writers received from the newspaper the main thing needed by each artist – the audience. The newspaper not only popularized the activity of venerable writers but also paid attention to the literary attempts of beginners, including by providing a place in special sections for the publication of their works. Given a certain practice on the education of subsequent generations of writers by «Kirovohradska pravda», we can talk about the formation of a peculiar creative school around the newspaper. Thus, «Kirovohradska pravda» became a substantial driving force in the development of the literary process in the Kirovohrad region, its immediate participant. The article is intended for lecturers and students-philologists, researchers of the history of the Ukrainian press, ethnographers and so on.

Key words: literary process, «Kirovohradska pravda», Kirovohrad region, 50's – 80's of the XX-th century, newspaper publications, literary studio «Step», writer.

Літературний процес на Кіровоградщині 50-х – 80-х років ХХ століття – малодосліджена сторінка в історії української літератури, без якої не можна говорити ні про наш край як цілісний своєрідний суспільно-культурний простір, ні увести його в загальноукраїнський контекст розвитку мистецтва слова.

Як порівняно молодий регіон України, утворений лише в 1939-му році, Кіровоградщина мала від початку пройти шлях становлення власної системи організації культурного дозвілля та професійної мистецької діяльності. І в той час, коли край мав давню та багату театральну історію (тож активна робота кількох професійних театрів була цілком природною), а підтримка вокальних та танцювальних гуртків самодіяльності схвалювалася на державному рівні, із розвитком літературної сфери були певні складнощі: до 1984-го року область не мала власного осередку Спілки письменників України (складової «Союза писателей СССР»). Тож шляхів сходження до письменницької царини для літераторів Кіровоградщини було небагато.

Певною мірою функцію згуртування літературних талантів області взяла на себе газета «Кіровоградська правда», що бере свій початок від «Бюлетня Елісаветградського воєнно-революційного комітета» (був випущений 9-го (22-го) лютого 1918 р.). У 1939–1991 рр. газета виступала органом Кіровоградського обласного комітету Компартії України та виконкому обласної ради. Проте, з позиції ретроспективи можна стверджувати – редакція газети являла собою не просто колектив дописувачів, підлеглих обкому: «Кіровоградська правда» десятиріччями була осередком, навіть центром, серцем культурного життя області. Навколо неї гуртувалися всі небайдужі з поколінь шістдесятників, сімдесятників» [21, с. 338].

Переважна ж більшість відомих у краї та за його межами майстрів слова є вихідцями літературної студії «Степ» [22], що працювала при редакції газети, тож письменництво на Кіровоградщині протягом ХХ століття, зокрема 50-х–80-х років, завжди так чи інакше було пов'язане з «Кіровоградською правдою».

Мета ж нашої розвідки – вивчити жанрово-тематичне різноманіття публікацій газети, які так чи інакше були дотичними до літературної царини, визначити їхнє значення з точки

зору розвитку літературно-мистецького життя області. Тож як **об'єкт** дослідження визначимо обшир «літературних» публікацій, як **предмет** – їхнє змістовно-ідейне навантаження та призначення.

Перш за все, газету слід розглядати як джерело оперативної інформації та матеріалів з актуальних тем, тож регулярними в ній є жанри новинного характеру: замітки, присвячені мистецьким святкам та фестивалям, перебігу творчих зустрічей із літераторами з інших міст та письменниками-земляками, оголошення про вихід у світ нових книг та ознайомча публікація уривків з них, оприлюднення нових творів письменників області та Союзу тощо.

Так, у номері 161 за 15 серпня 1950-го року під заголовком «Нові книги» розміщено оголошення про те, що до всіх кіосків «Союзпечати», поштових відділень та агентств зв'язку надійшли нові книги, як-от: «Гроза» О. М. Островського, «Держава і революція» В. І. Леніна, «Глітай або ж павук» М. П. Кропивницького тощо [8], а в 232-му випуску за 22 листопада цього ж року під заголовком «Магазини Кіровоградського облкнигторгу» розташовано оголошення про відкриття в зазначених магазинах міста й області передплати на повне академічне зібрання творів І. І. Мечнікова в 15-ти томах [9].

Під заголовком «Зустріч з митцями» в 24-му випуску за 30 січня 1976-го року розміщено замітку, яка поінформувала читачів про те що, у Знам'янському вагонному депо відбулася зустріч слухачів школи комуністичної праці з письменником-земляком Віталієм Андрійовичем Логвиненком, автором романів «Роки молодії», «Вінчання», «Рубікон», «Росава» та інших творів. Там гість розповів про те, як відбувалася робота над творами «Вінчання» та «Важка вода» й поділився творчими планами на майбутнє [5].

У номері 54 за 17 березня 1979-го року під заголовком «Молодий Світловодськ, гірничка Олександрія» йдеться про перебування в означених містах письменників Анатолія Хорунжого, Віталія Петльованого, Василя Козаченка та Євгена Долматовського [20].

З метою кращого знайомства з творчою постаттю митця, подібні дописи часто супроводжувалися друком твору письменника. Так, під заголовком «Письменники в Кіровограді» в 121-му номері за 18 червня 1955-го року розміщено замітку про перебування в обласному центрі київських письменників Петра Северова та Семена Гордєєва. Тут перелічено заходи, що вже відбулися за їхньої участі (зустрічі з містянами в Будинку вчителя та членами обласного літературного об'єднання в редакції газети «Кіровоградська правда», виступи перед мікрофоном у радіостудії заводу «Червона зірка» тощо), а також представлено їхні плани на подальші дні: виступи в парку імені Леніна, зустріч з юними читачами в піонерських таборах та відвідання шахтарів Олександрії й залізничників Знам'янки [14]. Поряд опубліковано й зразок малої прози одного з гостей – «Оповідання про дружбу» П. Северова, сюжет якого побудований на хвилюючій та актуальній для того часу темі щасливого возз'єднання розлучених після подій Другої світової війни батька та доньки.

Висвітлювала газета й визначні для України як складової Радянського Союзу події культурного життя та спричинені ними активності в області.

Так, важливе місце у випуску 223 за 12 листопада 1960-го року займає тема святкування Декади української літератури й мистецтва в Москві (1960 р.). Ця подія була представлена в якості своєрідного *«творчого звіту літераторів та майстрів мистецтв... перед партією і народом»* та позиціонувалася як можливість мовою мистецтва розповісти *«братам-росіянам про величезні досягнення Радянської України в комуністичному будівництві»* (стаття «Творчий звіт перед партією і народом», автор – П. Іванов, завідуючий сектором ЦК КП України) [18].

Інша стаття номера («Книги наших земляків, автор – Л. Шуменко) присвячена відповідним святковим заходам на Кіровоградщині, зокрема книжковій виставці, що мала розділи «Піклування партії про розквіт літератури та мистецтва» й «Всі сили таланту – тобі, комунізм», де серед інших було розміщено також твори письменників-земляків: «Гарячі руки» Василя Козаченка, «Плавні палають» Юрія Мокрієва, поезії Сави Голованівського, збірки «Вишневі зорі» та «Степова поема» Тереня Масенка, «Таня Соломаха» Сергія Плачинди. *«Нові книги письменників-земляків, у яких розповідається про нашого сучасника, не залежуються в бібліотеці, передаються з рук у руки. По них тривають дискусії. Вони*

хвилюють серця трудящих», – зазначила бібліограф обласної бібліотеки імені Н. К. Крупської Л. Шуменко [18].

Сповнений радісного хвилювання стосовно Декади й презентований поряд вірш нашого земляка Валерія Юр'єва «Біжать і біжать поїзди...».

Враження щодо сили почуттів у серцях тих, хто прямує на свято, навіюється ще назвою твору, де поїзди не просто їдуть, а біжать назустріч цій події, а особливого відтінку урочистості зображуваному надають художні деталі, що характеризують транспорт учасників Декади та процес протікання шляху: «вагонам святковим» «Відкрито струнки semaфори», їм «Гуркочуть поважно мости», навіть природа в цей час ласкава до подорожніх, – «І осені ранок прозорий / Стрічає теплом поїзди».

Митці тут виступають «ковалями прославлених днів», саме для них «відкрито путі», а їхня пісня «в поривчастім злеті/Всевадно летить по планеті». Цей рядок у поєднанні з образом потяга в русі передає активне прагнення митців поділитися своїми досягненнями, завдяки чому події набувають більшого масштабу та урочистості. Пункт призначення потягу має передати відчуття батьківської опіки Москви над усіма новоприбулими зокрема й українським мистецтвом загалом: «І зорі,/ Кремлівській зорі,/ Стрічають теплом поїзди» [18].

Як бачимо, сторінки «Кіровоградської правди» були покликані інформувати жителів області щодо актуальних подій регіонального, республіканського та всесоюзного масштабу, звісно, при цьому й певним чином формуючи громадську думку щодо того чи іншого питання, у чому літературні твори, підсилюючи сформульовану статтями ідею та виконуючи ідеологічну функцію доби, займали не останнє місце.

Також у газеті знаходимо інформацію про творчий шлях окремих письменників, серед яких і наші земляки.

Так, у випуску 235 за 28 листопада 1954-го року під заголовком «Вірші поета-патріота» розміщено інформаційну колонку, присвячену поетові Івану Григоровичу Червоніщенку, родом із с. Роцахівки, Витязівського району [12]. У його біографічній довідці йдеться про те, що в 1933 році Іван Григорович, ще студентом, утратив через хворобу зір, але, оскільки «не в характері комуніста впадати в розпач», продовжив наполегливо вчитись і закінчив Полтавський педагогічний інститут. Як поета його публікують в російських та українських газетах, його вірші вміщено під назвою «Я серцем дивлюся» у груповій збірці, що вийшла в світ у 1953-му році. Також готувалася до друку його власна збірка.

Поряд подано декілька віршів І. Червоніщенка, – пройняті почуттям гордості за час, у який він живе «Моя пісня» й «Люблю», особливої глибини звучання та чутливості яким надають особисті обставини їх творця: «Хоч очі й погасли –/ Не темно мені:/ Я серцем дивлюсь/ На озорені дні»; та поетична мініатюра «Вийду я у поле...», що зафіксувала миттєвість панування в серці ліричного героя щастя від приходу весни.

У номері 120 за 22 травня 1976-го року під рубрикою «Твори наших земляків» зазначено, що поет Володимир Бровченко завершує роботу над книгою «Вічний жайвір», друк якої заплановано видавництвом «Молодь», та представлено кілька віршів з майбутньої збірки. Розміщені тут поезії презентують палітру авторської любові до свого «ріднокраю»: світлою неугасаючою ніжністю сяє «Вічний жайвір», пройнятий глибокою прив'язаністю до рідних місць і людей, але затьмарений спогадами про «закоцюрблене» воєнне дитинство «До степу», а також сповнений легкістю та замилюванням дорогими серцю величними краєвидами «Веселі Боковеньки» [6].

Тож, надаючи інформацію про біографію та діяльність письменників, простір для публікації, «Кіровоградська правда» давала їм можливість стати ближчими до читачької аудиторії й сприяла популяризації їхньої творчості.

Слід зазначити, що газета висвітлювала життєвий та творчий шлях не лише досвідчених письменників, але й приділяла увагу літературним спробам цілковитих новачків, яким хочеться поділитися зі світом думками, що їх хвилюють, та ще тільки вчаться добирати для цього слова.

Так, у випуску 249 за 28 жовтня 1978-го року міститься матеріал літературно-критичного характеру «Відповідальність перед словом. Огляд творів початківців» В. Марка, на той час кандидата філологічних наук, в. о. доцента Кіровоградського педагогічного інституту ім. О. С. Пушкіна [19]. У ній наголошено на тому, що талант є обов'язковою

складовою творчості, але його необхідно розвивати постійною практикою. На думку автора, багатьом початківцям не вистачає саме систематичності в творчій роботі, вміння працювати над словом, над образним втіленням думки та почуття.

Розглянувши поезії В. Решетника з Кіровограда, О. Царенка з Олександрії, В. Реп'яшника з Олександрівського району, Л. Глуценка з Новоархангельського р-ну, Д. Чибісова (Кіровоград), С. Чибісова (Бобринецький р-н), І. Коваленка (Олександрівський р-н), І. Коноплі (Знам'янський р-н) та ін., Василь Петрович порадив пам'ятати, що вірш має бути щирим, але не просто переказувати почуття чи події, має бути зрозумілим, але містити глибокий сенс, у той час як помітною стала тенденція до версифікації.

Проза в огляді представлена новелами «Жнива і Ася» І. Грищенка (Долинський р-н), «Німих свідок» В. Піскового (Новомиргородський р-н) і етюдом «Осінь» С. Ілющенко (Кіровоград). Серед виявлених після прочитання цих творів недоліків виділено захоплення прямими авторськими характеристиками замість розкриття характеру героїв у дії та потребу в більшій кількості яскравих деталей, які виражали б суть людини або певну рису її характеру, без чого жанр новели є немислимим.

Має стаття й важливе ідейне наповнення: Василь Петрович зазначає, що справжня творчість не має готових рецептів, і кожен твір вимагає оригінальних рішень, *«і коли вже наші автори подолали страх перед чистим аркушем паперу – такий страх відчували й великі майстри, – хай для них священним буде почуття відповідальності перед кожним словом, яке ляже на папір з-під їхнього пера»*.

Публікує «Кіровоградська правда» й відомості щодо фахових видань, які стануть у нагоді тим, хто бажає вдосконалити свої поетичні здібності.

Так, під рубрикою «Критика та бібліографія» розміщено статтю завідувача відділу культури газети «Кіровоградська правда» В. Яроша «Поради літературній молоді» [11], у якій автор рекомендує до прочитання початківцям, що «хочуть серйозно поставитись до своєї поетичної творчості», книгу М. Ісаковського «Про поетичну майстерність» (Исаковский М. О поэтическом мастерстве / М. Исаковский. – М.: Советский писатель, 1952. – 104 с.) й аналізує такі розділи книги, як-от: передмову, подану під назвою «Читаючи листи», «Про радянську масову пісню» та «Листи початкуючим поетам».

Серед виділеного Віктором Петровичем знаходимо думку про сприйняття поетичної роботи як рівної вчительській чи праці інженера, тобто такої, що потребує відповідної підготовки та підвищення рівня знань, а також положення про відсутність універсального «секрету» поезії: *«Треба мати свій підхід до показу явищ, свої погляди на життя, писати про те, що глибоко відчуваєш, пережив. Зрозуміти все це і здійснити на практиці й означає розкрити «секрет» поезії, якого насправді не існує»*.

Серед конкретних порад, представлених читачу, важливими є ті, що стосуються написання пісенних текстів: автор пісні, і будь-якого іншого поетичного тексту, має уникати багатослівності й вміти висловити бажане в двадцяти-тридцяти рядках, при цьому надавши твору самостійного художнього значення.

Також В. Ярош зазначив, що на думку М. Ісаковського для початківців, як і для кожного поета загалом, найважливішим завданням є набути якомога більше знань і життєвого досвіду.

Істотним є те, що в обох представлених зразках газетного аналітичного жанру наявна спільна дидактична лінія, за якою, аби досягнути письменницької майстерності, необхідно невпинно працювати над своїми навичками, відчувати відповідальність за написане: мати власний погляд на життя, писати про те, що особливо хвилює й шукати оригінальні способи втілення своїх думок та почуттів, щоб вони досягнули читача.

Тим же, хто досягнув певного успіху на цьому шляху, надавали місце для повноцінної публікації творів, у тому числі й виділяючи для цього окремі рубрики, розміщували рецензії на їхні твори.

Так, у номері 35 за 18 лютого 1950-го року під заголовком «Творчий звіт молодого поета» [7] дізнаємося про чергові збори обласного літературного об'єднання при «Кіровоградській правді», де молодий поет Володимир Федоров виступив зі своїми новими віршами, які мають вийти збіркою «Семья родная» у видавництві «Радянський письменник». Тут же надруковано двоє з них: «В степи» та «За ровесника». У 1952-му ж році в рубриці

«Критика і бібліографія» під заголовком «На порозі у велику літературу» [10] знаходимо рецензію В. Александрова на дві нові збірки поета – «Руку, товарищ!», яка вийшла друком у Харківському книжково-газетному видавництві, та «На порого», надруковану московським видавництвом «Советский писатель». Тут Віктор Александров зазначає, що Володимир Федоров, зумів створити ряд хороших творів ще в якості вихованця місцевого літературного об'єднання, й зацікавить кіровоградського читача зокрема й тим, що в рецензованих книгах темах Кіровограда й Кіровоградщини відведене значне місце.

Під рубрикою «Твори початківців» у випуску 34 від 15 лютого 1955-го року [13] надруковано кілька віршів початківців області, а саме: «Росії» Костя Оверченка, «Щаслива путь» Валентина Мороза, «Нас кличе партія» Віктора Черногора та «Бастіон миру» Миколи Петрова. Хоча беззаперечним є те, що вказані вірші були обрані через своє ідейне спрямування, яке відповідало настрою свята зокрема та мистецько-культурній політиці Радянського Союзу загалом – кожен з них працював на вибудову позитивного образу країни рад та її ідеологічного керівного центру – Росії, але вірним є і те, що зазначені твори на шабель вищі за багато інших подібної тематики, що масово надсилалися до редакції.

У рубриці «Щасливої путі!» в номері 254 за 28 грудня 1958-го року розміщено вірші колгоспника Миколи Пироженка із села Корсунівки Петрівського району [15], у випуску 36 за 18 лютого 1959-го – юної працівниці аптечного магазину Тамари Кременецької [16].

Розглядаючи розвиток сфери мистецтва слова на сторінках «Кіровоградської правди» не можна не зазначити, що газета також надавала можливість публікацій результатів досліджень красназничого характеру.

Так, у випуску 77 від 17 квітня 1960-го року [17] в замітці «Образ Вождя» згадано про роботу зі збирання фольклору, проведену слухачами міжобласної Кіровоградської радпартшколи. Готуючись до 90-річчя з Дня народження В. Леніна, вони записали найбільш поширені на Дніпропетровщині, Вінниччині, Черкащині та Кіровоградщині народні перекази, пісні та прислів'я про «Ілліча», а зібраний матеріал вирішили вмістити до присвяченого цьому святу рукописного збірника.

У номері 287 за 15 грудня 1978-го року подано уривок нової книги київського науковця Ю. М. Кругляка «Ім'я вашого міста». Тут зазначено, що свого часу Юрій Михайлович працював на Кіровоградщині – у державному архіві та обласній бібліотеці. Своє дослідження він почав ще тоді, збираючи матеріали про найбільші населені пункти області. У книзі подано короткі довідки про походження назв міст і селищ міського типу України (1003 назви), понад три десятки з яких – із Кіровоградщини. В опублікованому газетою уривку й пояснюються деякі з них. Тут знаходимо інформацію про Бобринець, Гайворон, Голованівськ, Добровеличківка, Єлисаветградку, Завалля, Знам'янку, Капітанівку, Кіровоград, Компаніївку, Малу Виску, Нову Прагу, Новоархангельськ, Новомиргород, Новоукраїнку, Олександрівку, Олександрію, Онуфріївку, Пантаївку, Ульяновку, Світловодськ.

Протягом 5-ти випусків з кінця листопада 1981-го року (№270, 271, 273–275) газета опублікувала текст літературно-красназничої розвідки М. Смоленчука «Кропивницький і його рідний край». У ньому Микола Кузьмович розповідає про обставини, за яких формувалися світогляд та естетичні смаки молодого Марка Лукича, життєві факти, що послужили матеріалом для написання драматичних творів, подає ряд не відомих до того часу документів, листів митця, спогадів про його перебування в Бобринці та Єлисаветграді. Розкидано серед численних автобіографічних спогадів митця й цікаві спостереження звичаїв бобринецьких міщан та чиновників [1].

Значною за обсягом газетною публікацією є літературно-красназниче дослідження М. Смоленчука та Т. Смоленчук «Я взяв життя», присвячене іншому корифею українського театру – І. Карпенку-Карому, що готувалося до друку окремим виданням. У «Кіровоградській правді» розвідка представлена почастиною в тридцять одному випуску протягом серпня–жовтня 1988-го року (№182–185, 187, 188, 190, 191, 193–197, 199, 200, 203, 205, 207, 209, 211–215, 217, 220, 225, 228, 229) [2, 3, 4].

У праці зазначено, що Іван Карпенко-Карий, як і його літературний побратим Марко Кропивницький, матеріал для своїх творів брав із навколишньої дійсності, тому вивчення оточення письменника відкрило б літературні джерела, творчі секрети драматурга. Вивчаючи

вже відомі факти біографії митця, дослідники знаходили нові. Так, одним з джерел фактичного матеріалу розвідки, який було уведено в науковий обіг вперше, є опрацьовані спогади Євгена Чикаленка.

Таким чином, на сторінках «Кіровоградської правди» читачі мали змогу ознайомитися з результатами найновіших краєзнавчих досліджень широкого спектру спрямування – від заміток та коротких статей про аматорську дослідницьку роботу, що проводилась в межах певного свята чи ідеологічної програми, до повноцінних незалежних наукових розвідок, які публікувалися протягом декількох випусків уривками або ж повністю.

Отже, протягом 50-х – 80-х років ХХ-го століття «Кіровоградська правда», висвітлюючи літературно-мистецьке життя краю, охопила значну частину жанрів газетної журналістики, – як інформаційних (замітки про перебіг творчих зустрічей з письменниками, що проводилися в області, оголошення про вихід у світ нових книг та шляхи їх придбання), так й аналітичних (статті, огляди, рецензії). Слід зазначити, що художньо-публіцистичні жанри в газеті також широко представлені, але оскільки вони є безпосередніми продуктами творчої діяльності членів редакції та дописувачів газети, їхнє дослідження потребує окремої розвідки. Заслужують дослідження й тематичні літературні сторінки, що в різний час виходили в газеті («Стежина», «Літературна вітальня», «Степові кларнети» тощо).

Завдяки окресленому розмаїттю, сторінки «Кіровоградської правди» перетворилися на своєрідний культурний простір, який можна розглядати в двох площинах: з точки зору впливу публікацій на читача та їхнього значення для митців області.

Читач тут міг знайти актуальну інформацію щодо мистецько-культурного життя області та країни, познайомитися з письменниками краю і, що найголовніше, їхніми творами. І хоча, як правило, вони використовувалися як засіб пропаганди, але певні вимоги до рівня художності, оригінальності подачі звичних речей та явищ все ж могли допомогти читачеві коли не відпочити від буденності, то принаймні її трохи прикрасити. Рецензії ж та огляди збірок чи окремих творів дозволяли дізнатися, де шукати щось варте прочитання, у тому числі в науково-краєзнавчій сфері.

Літератори ж отримували від газети те головне, необхідне кожному митцю – аудиторію, зв'язок з нею, можливість висловитися на теми, що хвилюють, і бути почутим. Гуртуючи навколо себе літературні таланти області, «Кіровоградська правда», певною мірою, перебрала на себе функцію літературно-наукового часопису: краєзнавці могли представити власні здобутки та відкриття якомога більш широкому колу читачів. Майстрам художнього слова періодичне видання допомагало сформувати постійне коло шанувальників. Зрештою, наявність власної читацької аудиторії, схвальних рецензій та відгуків у газеті могли стати додатковою підставою для отримання права на окрему публікацію у видавництві, тож така підтримка була доречною для кожного митця.

Особливу роль відігравала газета в житті початківців: присвячені їм рубрики давали радість визнання та стимул для самовдосконалення. Подальші публікації та замітки про їхню діяльність, поради, – популяризація їхніх творчих постатей, – все це було сприятливим середовищем для зростання цілих поколінь майстрів слова, що дозволяє говорити про виникнення своєрідної творчої школи навколо «Кіровоградської правди». Таким чином, газета ставала помітною рушійною силою в розвитку літературного процесу на Кіровоградщині, безпосереднім його учасником.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Державний Архів Кіровоградської області (ДАКО). Науково-допоміжний фонд, 5308.
2. ДАКО. Науково-допоміжний фонд, 5951.
3. ДАКО. Науково-допоміжний фонд, 5952.
4. ДАКО. Науково-допоміжний фонд, 5953.
5. ДАКО. Науково-допоміжний фонд, «А–4873.
6. ДАКО. Науково-допоміжний фонд, А–4877
7. ДАКО. Науково-допоміжний фонд, Ж–2297
8. ДАКО. Науково-допоміжний фонд, Ж–2303.
9. ДАКО. Науково-допоміжний фонд, Ж–2306.
10. ДАКО. Науково-допоміжний фонд, Ж–2552.
11. ДАКО. Науково-допоміжний фонд, З–2695.
12. ДАКО. Науково-допоміжний фонд, З–2759.

13. ДАКО. Науково-допоміжний фонд, 3–2964.
14. ДАКО. Науково-допоміжний фонд, 3–2968.
15. ДАКО. Науково-допоміжний фонд, 3–3273.
16. ДАКО. Науково-допоміжний фонд, 3–3404.
17. ДАКО. Науково-допоміжний фонд, 3–3454.
18. ДАКО. Науково-допоміжний фонд, 3–3461.
19. ДАКО. Науково-допоміжний фонд, И–5044.
20. ДАКО. Науково-допоміжний фонд, И–5107.
21. Кіровоградщина. Історія. Традиції. Сучасність. – Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2008. – 640 с.: іл.
22. Літературне об'єднання «Степ» [Електронний ресурс] – Режим доступу: URL: https://lib.kr.ua/?page_id=852 (дата звернення: 10.02.1019).

REFERENCES

1. State Archives of Kirovohrad region (SAKR). Scientific auxiliary fund, «5308».
2. SAKR. Scientific auxiliary fund, «5951».
3. SAKR. Scientific auxiliary fund, «5952».
4. SAKR. Scientific auxiliary fund, «5953».
5. SAKR. Scientific auxiliary fund, «А–4873».
6. SAKR. Scientific auxiliary fund, «А–4877».
7. SAKR. Scientific auxiliary fund, «Ж–2297».
8. SAKR. Scientific auxiliary fund, «Ж–2303».
9. SAKR. Scientific auxiliary fund, «Ж–2306».
10. SAKR. Scientific auxiliary fund, «Ж–2552».
11. SAKR. Scientific auxiliary fund, «З–2695».
12. SAKR. Scientific auxiliary fund, «З–2759».
13. SAKR. Scientific auxiliary fund, «З–2964».
14. SAKR. Scientific auxiliary fund, «З–2968».
15. SAKR. Scientific auxiliary fund, «З–3273».
16. SAKR. Scientific auxiliary fund, «З–3404».
17. SAKR. Scientific auxiliary fund, «З–3454».
18. SAKR. Scientific auxiliary fund, «З–3461».
19. SAKR. Scientific auxiliary fund, «И–5044».
20. SAKR. Scientific auxiliary fund, «И–5107».
21. Kirovohradshchyna. Istorii. Tradytzii. Suchasnist. (2008). [Kirovograd region. History. Traditions. Modern times]. Kirovohrad: Imeks-LTD.
22. Literaturne obiednannia «Step» [Literary union “Steppe” Electronic resource]. Access mode: URL: https://lib.kr.ua/?page_id=852.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Богдана Бабенко – аспірантка кафедри української та зарубіжної літератури Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: особливості перебігу літературного процесу на Кіровоградщині другої половини ХХ століття.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Bohdana Babenko – postgraduate student of the department of Ukrainian and foreign literature of the Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University.

Scientific interests: peculiarities of the course of the literary process in the Kirovograd region of the second half of the twentieth century.

УДК 811.111'42

МЕДІЙНИЙ ОБРАЗ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ ІСПАНСЬКИХ ЗМІ (ЗА ДАНИМИ КОРПУСНОГО АНАЛІЗУ)

Катерина БОНДАРЕНКО (Кропивницький, Україна)

katerinabond@gmail.com

Олена БАЛУБА (Олександрія, Україна)

aliona1211@gmail.com

Анна ГРАБОВСЬКА (Олександрія, Україна)

annhrabovskaya@gmail.com

БОНДАРЕНКО Катерина, БАЛУБА Олена, ГРАБОВСЬКА Анна МЕДІЙНИЙ ОБРАЗ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ ІСПАНСЬКИХ ЗМІ (ЗА ДАНИМИ КОРПУСНОГО АНАЛІЗУ)

У статті розглянуто мовні засоби, за допомогою яких в іспанській публіцистиці відтворено медіаобраз України. За допомогою статистичного аналізу, використаного для обробки виокремленого корпусу текстів, виділено частотні одиниці